

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yirmi ikinci İnikat

8.1.1958 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	440	teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında	
2. — Havale edilen evrak	440	Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve	
3. — Yoklama	441	Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/82)	444
4. — Müzakere edilen maddeler	441	4. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın	
1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/33, 1/45)	441,443,444,445,446 :450	teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/3)	444:445
2. — Siird Mebusu Suat Bedük'ün teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/84)	441 :444	5. — Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/6)	445
3. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in		6. — Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/7)	445

1. — SABIK ZABIT HULÁSASI

Mülga 1683 sayılı Askerî ve mülki tekaüt Kanununun 25 nci maddesinin 4 ncü fıkrasının tefsiri,

Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 23 ncü maddesi şumulüne girip girmediğinin tefsiri hakkındaki Başvekâlet tezkerelerinin, teşkil edilecek muvakkat bir encümende görüşülmesi kabul edildi.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1954 bütçe yılı Hesabı Katı Kanunu ile, 5590 sayılı «Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ti-

caret Odaları», «Sanayi Odaları», «Ticaret Borsaları» ve «Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları» ve «Ticaret Borsaları» Birliği Kanununa ek Kanun kabul edildi.

8 . I . 1958 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili
Bursa Mebusu
Agâh Erozan

Kâtip
Konya Mebusu
Sabahattin Sayın

Kâtip
Kayseri Mebusu
Hakkı Kurlumel

Sualler

Şifahi sualler

1. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde vilâyetinde zirai sulama ihtiyacının âcilen temini için Devlet Su İşleriyle iş birliği yapılmasının düşünüldüğüne dair şifahi sual takriri Ziraat Vekâletine gönderilmiştir (6/31)

2. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde vilâyeti zirai sulama işlerinin Devlet Su İşleri programına ithal edilip edilmeyeceğine dair şifahi sual takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir (6/32)

3. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde'nin Bor kazasına bağlı Akçeviran köyündeki kuyu sularının fennî şekilde çekilmesi hususunda ne

düşünüldüğüne dair şifahi sual takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir (6/33)

4. — Tokad Mebusu Reşit Önder'in, tütün ekiçlerinden kesilen ve kesilmekte olan paraların bugünkü durumuna dair şifahi sual takriri Ticaret Vekâletine gönderilmiştir (6/34)

5. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, Kızılcahamam'da temeli atılan otelin inşaatının ne durumda olduğuna dair şifahi sual takriri Çalışma Vekâletine gönderilmiştir (6/35)

6. — Niğde Mebusu İsmail Güven'in, Niğde Ağır Ceza Mahkemesi Reisinin Elmalı Sulh Hâkimliğine gönderilmesi sebebine dair şifahi sual takriri Adliye Vekâletine gönderilmiştir (6/36)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Teklifler

1. — Giresun Mebusu Doğan Köymen'in, Türkiye Cumhuriyetinin ilânından önceki tarihlerde tapuda kayıtlı olup da intikalleri yapılamamış gayrimenkullerin hare, resim ve vergiden muaf olarak vârisleri namlarına tescilleri hakkında kanun teklifi (2/69) (Dahiliye, Adliye,

Maliye ve Bütçe encümenlerine)

2. — Nevşehir Mebusu Münib Hayri Ürgüblü ve Kocaeli Mebusu Cemal Tüzün'un, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin «K» fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/70) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,08

REİS — Reisvekili Ağâh Erozan

KÂTIPLER : Sabahattin Sayın (Konya), Attilâ Konuk (Antalya)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapılacaktır, efendim.
(Çanakkale mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

REİS — Ekseriyet vardır, Celseyi açıyorum.
Bir defa müzakereye tâbi maddelerden başlıyoruz, efendim.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü'nün 1955 malî yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/33, 1/45) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı? Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen olmadığına göre, maddelere geçilmesini oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü'nün 1955 bütçe yılı sarfiyata, ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere 16 912 074 lira 45 kuruştur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü'nün 1955 bütçe yılı tahsilâtı, ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 071 460 lira 76 kuruştur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 12 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

MADDE 3. — Tahsilâtla sarfiyat arasındaki 1 159 386 lira 31 kuruş fark tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tahsisattan 1955 bütçe yılı içinde sarf olunmayan ve ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerin ayrı bir sütununda gösterilen 13 998 653 lira 55 kuruş imha edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir defa müzakereye tâbi olması itibariyle heyeti umumiyesinin müzakeresi bitmiştir. Son olarak söz isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Lâyihanın heyeti umumiyesi açık oyunza arz edilmiştir, efendim.

2. — *Süird Mebusu Suat Bedük'ün teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümen-*

lerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/84) (1)

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Söz istiyorum.

REİS — Ne hakkında?

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Efendim, mazbataları geri istiyeceğim.

REİS — Buyurun.

TEŞKİLÂTI ESASİYE VE ADLİYE ENCÜMENLERİNDEN MÜREKKEP MUHTELİT ENCÜMEN REİSİ Y. M. M. MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Muhterem arkadaşlar, gündemin bu maddesi ve bunu takibeden maddeler teşrii masuniyetlere aittir. Muhtelit Komisyon olarak biz İftüzük tadil edilmezden evvel bu mevzuları tetkik ettik. Anayasanın 12 ve 27 nci maddeleri hükümleri muvacehesinde masuniyeti teşriyelerin kaldırılmasına lüzum olmadığına ittifakla karar verdik. Fakat ahiren Tüzük tadil edilmiştir. Evvelâ, Anayasanın 12 ve 27 nci maddelerine göre tetkikat yapılmakta iken yeni Tüzükle; (Komisyon lüzum görürse teşrii masuniyetin kaldırılmasına karar verebilir.), şeklinde kabul edilen 180 nci maddenin bu yeni hükmü karşısında teşrii masuniyetlerin kaldırılıp kaldırılmaması hakkında komisyonca yeniden tetkikat yapılması icabettir. Bu itibarla gerek bu madde hakkındaki gerekse diğer teşrii masuniyetler hakkındaki mazbataları geri alıyoruz. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Efendim, encümen adına konuşan arkadaşımız, «Geri alıyoruz.» ifadesinde bulundular. Bu mazbatalar gündeme girmiştir. Binaenaleyh encümenin talebi ile bunların geriverilmesi mümkün değildir. Ancak Yüksek Heyetiniz buna karar verirse, encüme iade edilir.

MEHMET HAZER (Kars) — Söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar, mâlûm bulunduğu üzere kanunlar ve nizamnameler makabline teşmil olunamaz. Binaenaleyh, Dahilî Nizamnamede yapılan son tadilat, ancak ondan sonraki hâdiselere kabili tabiktir. Hukukun umumi ve esaslı prensibini bazı mütalâalarla ihlâl etmek mümkün olmadığı gibi, doğru da değildir. Bu itibarla huzuruza gelen raporlar hakkında Yüksek Meclisin karar

vermesi iktiza etmektedir. Encümenin talebi, hukuka, kanuna, tatbikata ve prensiplere aykırıdır. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Efendim, Riyaset esasen bunu beyan etti.

Başka söz isteyen var mı?

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Söz istiyorum.

REİS — Buyurunuz.

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Muhterem arkadaşlar; Yüksek Heyetinize mâlûmdur ki, son söz daima Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetine ait bulunmaktadır. Filhakika Muhtelit Komisyon, Tüzük tadil edilmeden önce bu mevzuları inceledi ve eski hükümlere göre masuniyeti teşriyelerin kaldırılmamasına ittifakla karar verdi. Fakat dikkağ buyurun, yazılmış olan raporun esbabı mucibesinde; (isnad edilen suçların 12 nci ve 27 nci maddeler dışında kalması dolayısıyla teşrii masuniyetin kaldırılmasına lüzum görülmemiştir.), denilmektedir. Halbuki tüzük tadil edilmiştir. Tadil edilen tüzükte Anayasanın 12 ve 27 nci maddeleri dışında kalma kaydı aranmamaktadır. Mebusa isnadolunan cürmün takibi lüzumuna kanaat getirirse teşrii masuniyetin kaldırılmasına dair bir mazbata tanzim ve muhtelit encüme takdim eder denilmektedir.

Arkadaşımız müktesep haktan, makable teşmil edilemeyeceğinden bahsettiler. Tüzük tadilatı usule aittir, usuli hükümler makablesâmildir. Ancak esasa aidolan hükümdür ki, makable teşmil edilemez. Bu bakımdan arkadaşımızın mütalâası yerinde değildir. Teşrii masuniyetin yeni tüzük muvacehesinde ref'i icabeder mi, etmez mi? Bu mevzuda komisyonda konuşmak üzere, mazbataları komisyon adına geri istiyorum. Geriverilmesi reye mütevakıf ise Riyasetten rica ediyorum, komisyonun bu talebini her şeyden evvel reye koysunlar kabul edilmediği takdirde müzakereye devam edilir, kabul edildiği takdirde mesele yoktur.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Hamdi Sancar, (Vazgeçti sesleri)

Encümen sözcüsü müzakereye mahal olmadığını beyanla mazbatanın doğrudan doğruya reye konmasını talebediyorlar. Bu bir usul meselesidir, Nizamnameye göre lehte ve

(1) 13 sayılı matbua zaptın sonundadır.

aleyhte ikişer kişiye söz vermek mecburiyeti vardır. Buyrun İzzet Akçal.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım; hakikaten bir usul meselesidir. Ama öyle bir usul meselesidir ki; esası da alâkalandırmaktır. Nizamname tadil edilmiştir. Komisyona ve Meclise daha geniş olarak bir takdir hakkı verilmiştir. Fakat, nizamnamenin kabulünden sonradır ki; suç işleyenler hakkında tatbik edilmesi lâzımdır. Prensip budur. Bu prensip, nizamnamede bahis mevzuu edilse de edilmese de mutlaka tatbik edilmek lâzımdır. Nizamnamede nizamnamenin kabulü tarihinden itibaren tatbik edileceği hükmü vardır. Kanunlarda hiçbir sarahat bulunmasa dahi aleyhte olan hükümlerde yine bu ana kaideyi, ana prensibi ihlâl etmemek lâzımdır. Benim mâruzatım, ruznamede bulunan bu raporlar üzerinde konuşmanın açılması ve bunların tekrar komisyona gitmesine sebep bulunmadığı yolundadır. (Sağdan alkışlar)

REİS — Hamdi Öner.

HAMDİ ÖNER (Adana) — Arkadaşlar; fil-hakika yeni tüzük bir yeni nizam getirdi. Bu tüzüğün müzakeresi sırasında birçok münakaşalar oldu. Bu vaziyet hepinizce malûmdur.

Bir teşekkül, zamanında mer'i bir nizamnameye göre vazifesini yaparsa mesele bitmiştir. Kademeye gittiği zaman kademe, yeni usule göre gerekli muameleyi yapar. Binaenaleyh asliye mahkemesi, zamanında mer'i usule göre vazifesini yaptığına göre, iş Temyiz Mahkemesine intikal ettiği zaman, usul değişti, evraki bana geri gönder, diyebilir mi? Adalet Komisyonuna bendeniz de dâhilim. Biz orada zamanında mer'i nizamlara göre vazifemizi yaptık ve takdir ölçülerimizi kullandık. Bizim vazifemiz artık bitmiştir, takdir Heyeti Umumiyyeye aittir. Esasen tüzüğün Anayasa ile temin edilmiş olan haklara taarruz teşkil eden bu maddesi yine bugün bâzı hakların ihlâline müncer olabilmek istidadını göstermektedir.

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — Bunun Anayasaya aykırılığı nerede?

REİS — Müdahale etmeyin. Siz devam edin, efendim.

HAMDİ ÖNER (Devamla) — Sebati Bey arkadaşımızın buradaki hukuki mütalâalarını büyük sabırla ve ıstırapla dinledim. İtimat ediniz, ceza mevzuatına az - çok emek vermiş ve tetkik ve tatbikatı ile takdir edilmiş naçiz bir

arkadaşınızım, gelsinler, kendilerini tenvir edeyim. Cevabım yalnız kendisine verilmiş olacağından, onun tafsilâtiyle sizleri fuzuli işgal etmiş olmayayım. Malûmatım bundan ibarettir. (Soldan, gülüşmeler)

SEBATİ ATAMAN (Zonguldak) — İntakı hak!

HAMDİ ÖNER (Devamla) — Affedersiniz mâruzatım bundan ibarettir.

MEHMET HAZER (Kars) — Bir soru.

REİS — Mehmet Bey bu mevzuda üçüncü olarak söz almanız mümkün değildir. Usul hakkında arkadaşlarımız konuşular. Gündeme girmiş olması itibariyle gündemden çıkarılması hususunda Yüksek Heyetin kararı olmadıkça bu muamele yapılamaz.

Bu itibarla gündemden, Sözcünün talebettiği şekilde teğrii masuuiyetlere ait 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddelerin çıkarılmasını ve encüme iadesini oyunuz arz ediyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Büyük bir ekseriyetle kabul edilmemiştir. (Sağdan, alkışlar)

Müzakereye devam ediyoruz.

Oylarını kullanmayan arkadaşlarımız varsa lütfen kullansınlar, efendim.

Mazbatayı okuyoruz, efendim.

(Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Mazbata hakkında söz isteyen var mı, efendim?... Selim Soley, buyurun. (Vazgeçti, sesleri) Müfit Erkuyumcu.

MUHTELİT ENCÜMEN MAZBATA MUHARRİRİ MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Muhterem arkadaşlar; mazbatada, «Anayasanın 12 ve 27 nci maddelerinden» bahsedilmektedir. Bu maddeler dairesinde tetkikat yapıldığı için esbabı mucibeye geçmiştir. Şimdi ise yeni Tüzüğümüz dâhilinde tetkikat yapmak icab ediyor. Bu bakımdan mazbatadan «12 ve 27 nci maddelere göre» kaydını çıkarıyor, yerine (yeni Tüzüğün 180 nci maddesine göre tetkikat yapılmıştır.) şeklinde ilâve yapıyorum. Mazbatanın bu tashihe göre müzakere edilmesini rica ediyorum.

REİS — İzzet Akçal, buyurun.

İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, komisyon sözcüsü evvelâ usul bakımından böyle bir talepte bulunamaz. Komisyona dâhil olan arkadaşların reylerini alması lâzımdır. Esas bakımından da....

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) — Meclisin reyî ile böyle çıkmasını istiyorum.

İZZET AKÇAL (Devamla) — Aynı zamanda İttüzüğün 180 neî maddesi hükmü de mevzuu bahsolamaz. Suçun işlendiği tarihte mevzu olan usul hükümlerine göre muamele yapmak lâzımdır. Şahsan, daha evvel haber verilmeyen bir fiilden dolayı onu muaheze etmemek lâzımdır. Dahilî Nizamname ile milletvekilinin suçlarını Anayasaya uydurmuş bulunmaktayız. Anayasada mevzu hükümlerin ne şekilde anlaşılması lâzımgelir? İttüzüğe buna ait hükümler koyduk ve tadil ettik. Binaenaleyh İttüzük meriyete girdikten sonra işlenmiş olan fiillerden dolayı muaddel 180 neî maddeyi nazarı dikkate alarak komisyon, mahiyetine göre, işlediği iddia olunan suçtu takdir edecek. Fakat meriyete girdiği tarihten evvelki suçlarına ait muamelelerine İttüzüğün, Anayasanın maddelerine atıf yapan hükümlerini tatbik etmek lâzımdır.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Kemal Özçoban.

KEMAL ÖZÇOBAN (Afyon Karahisar) — Vazgeçtim, efendim.

REİS — Başka söz istiyen var mı, efendim?

Mazbatayı oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiş ve yapılmak istenen takibat ve muhakeme devre sonuna bırakılmıştır.

3. — *Adana Mebusu Kasım Gülek'in, teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtî Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/82) (1)*

REİS — Mazbatayı okutuyorum.

(Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Mazbata üzerinde söz istiyen var mı? Mazbatayı oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiş ve hakkında yapılmak istenen takibat ve muhakeme devre sonuna bırakılmıştır.

Reylerini kullanmayan arkadaş var mı? Oylama muamelesi bitmiştir.

4. — *Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtî Esasiye ve Adliye en-*

cümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/3) (1)

REİS — Mazbatayı okutuyorum.

(Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Fethi Çelikbaş.

FETHİ ÇELİKBAŞ (Burdur) — Muhterem arkadaşlar, bana isnadolunan suçlardan bir kısmı dolayısıyla esasen muhakeme cereyan etmekte bulunduğu için o mevzua temas etmiyeceğim. Fakat vazife esnasında memura hakaretimden dolayı ayrıca şahsıma bir suç isnadediliyor ki, bu mevzua geçen gün Bütçe Komisyonunda, memurların durumu ile alakalı olarak, Demokrat Partili arkadaşların şikâyetlerini gördükten sonra, huzurunuzu işgal etmek mecburiyetinde kalmıştım.

Bana isnad edilen o suç müessir fiil ika etmek değildir. İnşallah kalkarsa bugün, sonraya kalırsa başka bir gün muhasebesini göreceğiz.

Bendeniz Burdur'da yemek yemek için lokantaya gittiğimde lokantanın kapısı kapatılmıştır. Hâdise çıkarmak, falân filân etmek bunların tedbirlerini önceden alıyorlar. Lokantanın kapısı kapanmış, zindan gibi içerisi, müşterilerle dolu, ve ben mebus olarak içeri alınmaktan alıkonuldum.

Şimdi milletvekili olarak muhalif parti mebusularına reva görülen, hattâ onların haysiyetlerini rencide edecek tavır ve hareketlerden dolayı sizler bir üzüntü duymıyacak mısınız? Eli cebinde bizim karşımızda bize ihtarda bulunan nahiye müdürleri gördük. Nereye gidiyoruz, ne oluyoruz? Biz muhalif partiye mensup insanlar olarak sabahdan akşama suç işleme müheyya insanlar mıyız ki, bize bu şekilde muamele yapılıyor? Bir suç varmış gibi, eli cebinde ve meydan okurcasına geliyorlar. Biz üzülmürüz. Her hangi bir mebus arkadaş vazife yaparken onun karşısında idare memurlarının takınması lâzımgelen bir tavır var. Nasıl ki biz, idare memurlarına karşı bir tavır takınıyoruz. Meclisin polisleri hakikaten biz kapıdan girerken bizleri selâmlıyorlar. Sağda solda gezerken ise bizi, mebus olduğumuzu bile bile bacak bacak üstüne atarak karakol önünde oturan, polisler var. Bunu hangi viedan kabul eder

(1) 14 sayılı matbua zaptın sonundadır.

(1) 15 sayılı matbua zaptın sonundadır.

arkadaşlar? Ben bunu üzüntü ile kaydedeyim ki. 5 - 6 tane böyle hâdise vukubulmuştur.

İdari mesuliyetler kabul ettim, siyasi mesuliyetler deruhde ettim, bugüne kadar her hangi bir meseleden dolayı bir yere sevk edilmedim. Ama Anayasanın verdiği bir vazife vardır. İlgili memur suç işliyenini tesbit edebilir. Ama orada meydan okurcasına, eli cebinde, bir mebusa karşı hareket etmek hangi hafsalanın alacağı iştir? Bu itibarla Büyük Millet Meclisi Reisine de telegraf çekmiştim. Bu vesile ile mebuslardan rica ediyorum, kanunların tatbikinde mebus olarak sizlere yapılmasını reddettiğiniz işlerden dolayı bizleri de masun tutmaya gayret ediniz arkadaşlar. Mebus olarak, aramızda iktidar ve muhalefet olarak, eğer fark gözetecek olursak bunun âkibeti fevkalâde tehlikelidir, arkadaşlar.

Arkadaşlar, üç sene böyle tatbik edilebilir. Görüyorum, ekserisi benim nesilden olan arkadaşlar.... 15 sene sonra ne olacağımı kim tâyin edebilir? Bu itibarla milletvekili olarak, hepimizin kanunların masuniyeti altında vazife görebilmemiz bakımından zerrece bir fark gözetmemek hususunda bize nispetle bilhassa iktidar saflarında bulunan arkadaşlara büyük vazife düşüyor. Bize de kanunlara riayet etmek mevzuunda size terettübeden vazife kadar vazife düşüyor. Bundan katıyen emin olunuz. Biz kanuni bir rejim kurulsun diye ortaya çıkmış bulunuyoruz. Bu bakımdan kanunu ihlâl ediyor diye bunu zabıtla tesbit edip eli böğründe, nerede ise yakasından tutulup atılmak suretiyle muamele yapılmaktadır ki, bunu yapmayınız arkadaşlar. İyi bir şey değildir.

Benim mâruzatım bu vesile ile bundan ibarettir. Takdir Yüksek Heyetinize aittir.

REİS — Başka söz istiyen var mı? Olmadığına göre mazbatayı oyunuza arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiş ve hakkında yapılmak istenen takibat ve muhakeme devre sonuna bırakılmıştır.

5. — *Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/6) (1)*

REİS — Mazbatayı okuyorum, efendim. (Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Mazbata hakkında söz istiyen var mı? (Yok sesleri)

Mazbatayı reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiş ve hakkında yapılmak istenen takibat devre sonuna bırakılmıştır.

6. — *Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/7) (2)*

REİS — Mazbatayı okuyorum, efendim. (Muhtelit Encümen mazbatası okundu.)

REİS — Mazbata hakkında söz istiyen var mı? (Yok sesleri)

Mazbatayı reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Mazbata kabul edilmiş ve hakkında yapılmak istenen takibat ve muhakeme devre sonuna bırakılmıştır.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu lâyihasına (377) arkadaş rey vermiş ve (377) reyle lâyihanın kanunluğu kabul edilmiştir.

Gündemde konuşulacak başka madde kalmadığı için 10. I. 1958 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 15,48

(1) 16 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

(2) 17 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 bütçe yılı Hesabı Katı Kanununa verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Åza adedi	: 610
Rey verenler	: 377
Kabul edenler	: 377
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 225
Münhal mebusluklar	: 8

[Kabul edenler]

ADANA
Kâzım Bozdoğan
Hamza Eroğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüođlu
Saim Karaömerliođlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Ali Menteseođlu
M. Yılmaz Mete
Hamdi Öner
Rıza Tekeli

ADIYAMAN
Sırrı Turanlı
Ali Yaşar

AFYON KARAHİSAR
Rıza Çerçel
Arif Demirer
Kemal Özçoban
Necati Topçuođlu
Orhan Uygun
Murad Ali Ülgen

AĞRI
Selim Yatağan

AMASYA
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Hüseyin Özbay

ANKARA
Osman Alişirođlu
Faik Ahmed Barutçu
Fuat Börekçi
Mehmet Ali Ceritođlu
Nuri Ciritođlu
Recep Dengin

Avni Doğan
Bülent Ecevit
Übeyde Elli
İbrahim Saffet Omay
İlyas Seçkin
Selim Soley
Hasan Tez
Ahmet Üstün
Mustafa Yeşil

ANTALYA

Attilâ Konuk
Yaşar Yazıcı

ARTVİN
Kemal Balta
Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçiođlu
Eyüp Doğan

AYDIN

Necati Çelim
Namık Gedik
Nail Geveci
Nihat İyriboz
Piraye Levent
Etem Menderes
Ekrem Torunlu
Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacid Asena
Ali İleri
Halil İmre
Müteba İştın
Arif Kalpsizöđlu
Ahmet Kocabıykođlu
M. Halûk Timurtaş
Sıtkı Yırcah

BİLECİK

Ertuğrul Çolak
Şevki Hasıreı

BİNGÖL

Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut
Rifat Bingöl
Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinöğlu
Servet Bilir
Zuhuri Danışman
Mithat Dayıođlu
Mahmut Güçbilmez
İhsan Gülez
Nezih Tütüncüoğlu

BURDUR

Fethi Çelikbaş
Âlim Sipahi

BURSA

Necdet Azak
Hüseyin Bayrı
Müfit Erkuyumeu
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Salâhaddin Karacagil
Mazlum Kayalar
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Yekta Teksel
Nurullah İhsan Tolon
Hilâl Ülman
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE

N. Fuad Alpkartal

Halim Alyot
Emin Kalafat
Ahmet Hamdi Sezen
Servet Sezgin
Nahit Ural
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Dursun Akçaođlu
Ferhan Arkan
A. Kemal Barlas

Naşit Fırat

Kâmil Tabak

Ethem Yalçınalp

ÇORUM

Sedat Baran
M. Kemal Biberöğlu
Hamdi Bulgurlu
Ali Dedekargınođlu
Kemal Erdem
Yakup Gürsel
Fevzi Hacirecepođlu
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakçiođlu
Kemâl Terziođlu

DENİZLİ

Turan Bahadır
İsmail Hadımlıoğlu
Ali Rıza Karaca
Osman Ongan
A. Hamdi Sancar
Refet Tavashođlu

DIYARBAKIR

Tahsin Cahit Çubukçu
Sezai Demiray
Hâmid Zülfü Tigrel
Halil Turgut

Hüseyin Ülkü
Mehmed Hüsrev Ünal
EDİRNE
Mükerrem Sarol
ELAZIĞ
Mustafa Altınoğan
Fahri Karakaya
Hürrem Müftigil
Nâzım Öztürk
ERZİNCAN
Rauf Bayındır
Nusret Safa Coşkun
Âdil Sağıroğlu
Hüseyin Şahin
Naci Yıldırım
ERZURUM
Osman Alihocagil
Rıfki Salım Burçak
Abdülkadir Eryurt
Mehmet Eyüboğlu
Melik Fırat
Hasan Numanoğlu
Rıza Topcuoğlu
Mustafa Zeren
ESKİŞEHİR
Halil Akkurt
Mustafa Çürük
Hamit Dedelek
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
GAZİANTEP
Ekrem Cenani
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Nedim Ökmen
GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmen
Mustafa Hemiş
Doğan Köymen
Mazhar Şener
GÜMÜŞANE
Necati Alp
Necmettin Coşar
Sabahattin Kadirbeyoğlu
Hüsrev Polat
Nihat Sargınalp
HATAY
İhsan Ada

Rifat Bahadır
Ali Şelhum Devrim
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Hasan İkiz
İnayet Mursaloğlu
Ömer Fevzi Reşa
İÇEL
Rüştü Çetin
Mehmet Dölek
Hüseyin Fırat
Sami Gökmar
İbrahim Gürgen
Yakup Karabulut
Refik Koraltan
Hidayet Sinanoğlu
Niyazi Soydan
İSPARTA
Kemal Demiralay
İSTANBUL
İsak Altabev
Nazmi Ataç
Arslan Nihad Bekdik
Faruk Nafiz Çamlıbel
Muhlis Erdener
Selim Erengil
Ayşe Günel
Rüştü Güneri
Mehmet Gürpınar
M. Faruk Gürtunca
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Mucip Kemalyeri
Lûtfi Kırdar
Nizamettin Kırşan
Adnan Menderes
Numan Menemencioğlu
Nihat Halûk Pepeyi
Yusuf Salman
Nizamettin Âli Sav
İbrahim Sevel
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı
Hristaki Yoannidis
Necmi Nuri Yücel
Mahmut Yüksel
İZMİR
Danyal Akbel
Abdullah Aker
Muammer Çavuşoğlu
Necdet Davran

Necdet İncekara
Ekmel Kavur
Fevzi Uçaner
KARS
Şemsettin Ataman
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us
Osman Yeltekin
KASTAMONU
Muzaffer Akdoğanlı
Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Şükrü Esen
Ali Gözlük
Münif İslâmoğlu
KAYSERİ
Fikri Apaydın
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
Osman Kavuncu
İbrahim Kirazoğlu
KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mehmet Ali Ceylân
Sitki Pekkip
Dündar Tekand
KIRŞEHİR
Osman Canatan
Fazıl Yalçın
KOCAELİ
Ömer Cebeci
Dursun Erof
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım
KONYA
Mustafa Bağrıaçık
Osman Bibioğlu
Remzi Birand
Muhittin Güzelkılınç
Hulki Âmil Keymen
Sitki Koraltan
Tarık Kozbek
Sabahattin Sayın
Sami Soylu

KÜTAHYA
Mehmet Diler
İbrahim Germeyanoğlu
Ahmet İhsan Gürsoy
İrfan Haznedar
S. Sururi Nasuhoğlu
Kemal Özer
Muhittin Özkefeli
Emin Topaler
MALATYA
Nurettin Akyurt
Ahmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
MANİSA
Âtîf Akın
Selim Akış
Hikmet Bayur
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mihçioğlu
Cevdet Özgirgin
Cemil Şener
İhsan Yalkın
MARAS
Kemal Aksüyek
Kemali Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Halil Gürün
Mehmet Şişman
Abdullah Yayıcioğlu
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Mehmet Kâmil Boran
Vahap Dizdaroğlu
Şevket Dursun
Halim Kermooğlu
Hasan Reşit Tankut
Selim Telliğaoğlu
Aziz Uras
MUĞLA
Turhan Akarca
Dilâver Argun
Nuri Özsan
Turgut Topaloğlu
MUŞ
Şefik Çağlayan
Zeki Dede
Giyasettin Emre

NEVŞEHİR

Necmeddin Önder
Zihni Üner
Münib Hayri Ürgüblü
NİĞDE

Medeni Berk
Asım Eren
Rifat Gürsoy
Ali Gürün
İsmail Güven
Vedat Mengi
Şefik Refik Soyer

ORDU

Eşref Ayhan
Münir Ekşi
Ferda Güley
Şevket Köksal
Arif Hikmet Onat
Kahraman Sağra
Muammer Tekin

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Muzaffer Önal

SAKARYA

Nüzhet Akın

Hamdi Başak
Hamza Osman Erkan
SAMSUN

Ekrem Anıt
Salım Çonoğlu
Necmettin Doğuyıldızı
Abdullah Eker
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Asaf Saraçoğlu
Hamdi Tekay
Şükrü Uluçay
Nüzhet Ulusoy

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran
Fikri Şendur

SİNOB

Nusret Kuruoğlu
Hamdi Özkan
Mahmut Pınar
Muharrem Tansel

SİVAS

Halim Ateşalp
Nüzhet Çubukçu

Hasan Değer
Necati İlter
Edip İmer
Ahmet Kangal
Kâmil Kırkoğlu
Yalçın Kocabay
Şinasi Moran
Süleyman Özsever
Nazmi Yaraş

TEKİRDAĞ

Nurettin Aknoz
İsmail Özdoğuran
Ahmet Paker

TOKAD

Faruk Ayanoğlu
Keremettin Gençler
Reşit Önder

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Fikri Karanis
Selâhattin Karayavuz
Hasan Polat

TUNCELİ

Arslan Bora
Fethi Ülkü

URFA

Atalay Akan
E. Mahmut Karakurt
Abdullah Köksel
Abdurrahman Odabaşı
Ömer Yüksel

UŞAK

Adnan Çalıkoğlu

VAN

Abdülvahap Altınkaynak
Sait Erdinç
Ferid Melen

YOZGAD

Sefer Eronat
Ö. Lûtfi Erzurumluoğlu
Numan Kurban
Nazım Tanıl

İ. Hakkı Tunaboğlu

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Cemal Zühtü Aysan
Ali Kaya
Tahir Ökten
Necati Tanyolac
Hulûsi Timur

[Reye iştirak etmeyenler]

ADANA

Nevzat Arman
Suphi Baykam
Mehmet Geçioğlu
Kemal Sarıbrahimoğlu
Kemal Satır
Turgut Yeğenağa

ADİYAMAN

Sait Açar
Gani Gürsoy
Şefik San (İ.)

AFYON KARAHİSAR

Orhan Kökten
Mustafa Öztürk
Osman Talu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Şeref Saraçoğlu
Celâl Yardımcı (V.)

AMASYA

Faruk Çöl
Nazifi Şerif Nabel
ANKARA

Muammer Akpınar
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balık
Hıfzı Oğuz Bekata
Halil Sezai Erkut
İbrahim İmirzaloğlu
İsmail İnan

ANTALYA

Mehmet Ak
Kenan Akmanlar
Sadık Erdem
Burhanettin Onat
Adnan Seleklar
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş

ARTVİN

Yaşar Gümüşel

AYDIN

Fethi Batur
Hüsamettin Coşkun
BALIKESİR

Esat Budakoğlu (V.)
Muzaffer Emiroğlu
Mekki Said Esen
Faik Ocak
Fuat Onat
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı

BİLECİK

Mehmet Erdem
Yünnü Üresin

BİNGÖL

Sait Göker
Mustafa Nuri Okeoğlu

BOLU

Kadir Kocaali
BURDUR
Osman Eroğlu

Behçet Kayaalp

BURSA

Recep Kırım
ÇANAKKALE

Nuri Togay
DENİZLİ

Baha Akşit
Ali Çobanoğlu
Mehmet Karasan

DİYARBAKIR

Fikri Arıç
Nuri Onur

Kâmil Tayşî
EDİRNE

Rasih Gürkan
Nurettin Manyas
Rükneddin Nasuhioğlu
Kadrettin Oğuzalıcı
Sabahattin Parsoy

ELAZIĞ

Celâl Dora

İsmail Hakkı Talay

ERZİNCAN

Cemal Işık

ERZURUM

Sabri Erduman

Şevki Erker

Sait Kantarel

Münip Özer

Fethullah Taşkesenli-
oğlu

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt

Hicri Sezen

Kemal Zeytinioğlu

GAZİANTEP

İhsan Daî

Bahadır Dülger

Cevdet San

Ali Şahin

Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Sadık Altıncan (İ.)

Ali Naci Duyduk

Tahsin İnanc

GÜMÜŞANE

Avni Karaman

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

Ahsen Aral

İzzettin Çilli

İSPARTA

Said Bilgiç

Ali Lâtifaoğlu

Hamdi Ongun

Tevfik Tıgh

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Ali Fuad Cebesoy

Sedat Çetintas

Hüsamettin Giray

Ali Harputlu

Enver Kaya

Mithat Perin

Celâl Ramazanoğlu

Mıgırdiç Şellefyan

Zakar Tarver

Neclâ Tekinel

Nazlı Tlabar

Nuri Yamut

İZMİR

Sebati Acun

Selâhattin Akçiçek

Perihan Arıburun

Enver Dünder Başar

Behzat Bilgin

Selim Ragıp Emeç

Sadık Giz

Osman Kapani

Rauf Onursal

Nuriye Pınar

Kemal Serdaroğlu

İhan Sipahioğlu

Vamık Tayşi

Behçet Uz

Ahmet Ünal

KARS

Fevzi Aktaş

Sırrı Atalay

Rasim İlker

Behram Öcal

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Zeki Cemal Bakiçelebi-
oğlu

Hadi Tan

KAYSERİ

Ömer Başeğmez

Ebubekir Develioğlu

Ali Rıza Kılıçkale

Fahri Köşkeroğlu

Hakkı Kurmel

Durdu Turan

KIRKLARELİ

Avni Sakman

Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Bölükbaşı (İ.)

Hayri Çopuroğlu

KONYA

A. Fahri Ağaoğlu

İshak Avni Akdağ

Hamdi Ragıp Atademir

Sıtkı Salim Burçak

Reyhan Gökmenoğlu (İ.
Â.)

Ali Saim Kaymak

Ahmet Koyuncu

Himmet Ölçmen

Halil Özyörük (İ.)

Mustafa Runyun

Ömer Şeker

Nafiz Tahralı

MALATYA

Mehmet Delikaya

Mehmet Kartal

Kâmil Sürenkök

Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu (V.)

Sezai Akdağ

Nebil Sadi Altuğ

Şemi Ergin (V.)

Nafiz Körez

Orhan Ocakoğlu

MARAŞ

Nusret Durakbaşa

Hilmi Soydan

Emin Soysal

MUĞLA

Burhan Belge

Zeyyat Mandalinci

Sadi Pekin

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu

NEVŞEHİR

Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Zeki Kumrulu

Atıf Topaloğlu

Hüsrev Yürür

RİZE

Osman Kavrakoğlu

Mehmet Fahri Mete

Ahmet Morgil

SAKARYA

Tacettin Barış

Selâmi Dinçer

Baha Hun

Rifat Kadızade

Nusret Kirişcioğlu

SAMSUN

Naci Berkman

Ömer Güriş

Fikri Şen

Ferid Tüzel

SİİRD

Suat Bedük

Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Ömer Özen

Server Somuncuoğlu

SİVAS

Rahmi Çeltikli

Turhan Feyzioğlu

Cemil Özcan

Ahmet Yılmaz

TEKİRDAĞ

Ali Çakır

Zeki Erataman

Hasan Gürkan

TOKAD

Sıtkı Eken

Ahmet İspirli

Şahap Kitapeçi

Mustafa Lâtifoğlu

Bekir Şeyhoğlu

Rıza Ulusoy

Dâniş Yurdakul

TRABZON

Halûk Çulha

O. Nuri Lermioğlu

Salih Zeki Ramoğlu

Pertev Sanac

İsmail Şener

M. Reşit Tarakçioğlu

Osman Turan

TUNCELİ

Hızır Aydın

URFA

Osman Ağan

M. Yaşar Alhas

Aziz Gökkan

İ : 22 8.1.1958 C : 1

İ. Etem Karakapıcı
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoglu
Rıza Salıcı
Avni Ural

VAN
Abdülhâkim Arvas
Tevfik Doğuşiker
YOZGAD
Talât Alpay

Mahmut Ataman
Âtîf Benderliođlu
Fuad Nizamoglu
ZONGULDAK
Abdullah Akın

Suat Başol
Necati Diken
Mustafa Sarac
Hüseyin Ulus
Avni Yurdabayrak

[Münhal mebusluklar]

Ankara	5	Kocaeli	1
Aydın	1		—
Bursa	1		8

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/33, 1/45)

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/33)

T C.

Divanı Muhasebat
Sayı : 404779/621

14 . V . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

Divanı Muhasebat Reisi
Muhittin Gürün

Mutabakat Beyannamesi

Teşkilâtı Esasiye ve Muhasebei Umumiye kanunları hükümlerine uyularak bir nüshası Divanı Muhasebata gönderilen Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsinin, Divanı Muhasebatça tetkik ve muhakeme edilmiş olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve bağlı cetvellerde yazılı meşruhat göz önünde bulundurulmak suretiyle hesabı katîde gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz eyleriz. 14 . V . 1957

Birinci Reis	D. 1. Reisi	D. 2. Reisi	D. 3. Reisi	D. 4. Reisi
<i>Muhittin Gürün</i>	<i>Faîk Eke</i>	Refik Bakuy	<i>Faruk Işık</i>	<i>A. Âli Hemen</i>
Âza	Âza	(İmzada bulunamadı)		
<i>Ragıp Ögel</i>	Rahmi Uçkun	Âza		Âza
	(Bulunamadı)	<i>A. Rıza Toksöz</i>		<i>Nihat Başakar</i>
Âza	Âza	Âza		Âza
Kemâl Tolluoğlu	<i>Raşit Örencik</i>	Cafer Olcay		<i>Celâl Çitici</i>
(Bulunamadı)		(Bulunamadı)		
Âza	Âza V.	Âza V.		Âza V.
<i>Ihsan Oğat</i>	<i>Necdet Tek'er</i>	<i>Remzi Konakçı</i>		<i>Turan Demirkan</i>
Âza V.	Müddeiumumi			
<i>Hikmet Öktem</i>	<i>Enver Arkun</i>			

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâiyhası (1/45)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 562/898

1 . IV . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsi hakkında Münakalât Ve-kâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 25 . III . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygularıyla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1955 malî yılı içinde Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünde bütçe muamelâtından doğan gelir ve giderlere ait hesapları ilgili cetvellerin sütunlarında gösterilmek suretiyle ilişik olarak sunulmuştur.

F.	M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilât		Fazlası		Noksanı	
			Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	1	Bilet varidatı	11 000 000		8 918 557	90			2 081 442	10
	2	Bagaj	400 000		233 812	69			166 187	31
2	1	Konma, konaklama	250 000		523 114	50	273 114	50		
	2	Posta varidatı	200 000		194 989	15			5 010	85
	3	Hususi uçak kirası	1 000 000		84 893	50			915 106	60
	4	Gazete ve eşya N.	563 438		237 943	40			325 494	60
	5	% 20 tahsilâtı	50 000		86 509	14	36 509	14		
	6	Bina kira geliri	50 000		156 839	21	106 839	21		
	7	Düşünülmeyen	50 000		453 767	37	403 767	37		
3	1	(Hazine yardımı) yatırım dışı	826 534		826 534	00				
	2	Yatırım içi	6 354 500		6 354 000	00				
4		Geçen yıl devri	3 564 256		344 391	13			3 219 864	87
			24 308 728		18 415 851	89	820 230	22	6 713 106	33

Yukarda gösterildiği üzere 1955 malî yılı geliri, muhammenata nazaran 5 892 876,11 noksa-niyle 18 415 851,89 lira tahsil edilmiştir.

Fazlaklar

1955 malî yılı içinde fazla tahsil 2 nei çeşitli gelir faslının 1 nei konma ve konaklama, 5 nei % 20 tahsilât, 6 nei idareye ait binaların kira gelirleri ile 7 nei düşünülmeyen gelirler madde-lerinden yapılmıştır ki bu miktar 820 230,22 liradır.

Noksanlıklar

1. 1955 malî yılı içinde bilet ve bagaj varidatından, muhammenata nazaran 2 247 629,41 lira eksigiyle 9 152 370,59 lira tahsilât yapılmıştır. Noksan tahsilâtın sebebi hava muhalefeti dolayısıyla tarifenin tam tatbik edilememesinden 2 247 629,41 lira eksigiyle tahsilât yapılmıştır.

2. Çeşitli gelirin 2 nci posta varidatı, 3 ncü hususi uçak kirası ile 4 ncü gazete ve eşya nakli maddelerinde 1 245 612,05 liralık bir noksanlık arz etmekte ise de 1 nci maddede arz edilen hava muhalefetiyle noksan yapılan seferler dolayısıyla ve 1955 malî yılı içinde Hac seferlerinin yapılmamasındandır.

Masraf bütçesi

a) 1955 malî yılı (A/1) bütçesi ile 17 954 228 lira tahsisat alınmış ve bu miktara (A/2) bütçesinden borçiar tertibine 17 577 lira aktarılmış ve 6452 sayılı Kanunla tahsisat yekûnu olan 12 456 lira 68 kuruşun da ilâvesiyle (A/1) bütçesi yekûnu 17 984 261,68 liraya balığ olmuştur.

Bu tahsisattan 12 aylık devre içinde

10 850 953	49	Nakden tediye olunan
33 733	39	Devrei mahsubiye zarfında mahsubolunan
513 984	35	Bütçe emanetine alınan
6 585 590	45	Bakiye olup yok edilecek sûtuna konulan

17 984 261 68

b) 1955 malî yılı (A/2) bütçesiyle 10 374 500 lira tahsisat alınmış olup bu miktardan 17 577 lirası (A/1) bütçesine nakledilmiş ve bakiye 10 356 923 lira kalmıştır.

Bu tahsisattan 12 aylık devre içinde

2 557 659	66	Nakden tediye olunan
304 721	75	Devrei mahsubiye zarfında mahsubolunan
69 021	81	Bütçe emanetine alınan
7 425 519	78	Bakiye olup yok edilecek sûtuna konulan

10 356 923 00

c) (A/2) cetvelinin tahsisat kısmında görülen 1 582 000 lira 6149 sayılı Kanuna dayanılarak 1954 senesinde açılan kredilerin mahsubu olup bu cetvelin aktarmalardan sonraki tahsisat ve tediye yekûnlarına ithal edilmiş ve (A/2) cetvelinin sarfiyat yekûnu da 4 513 403,22 liraya balığ olmuştur.

Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı Muhasebat Encümeni

Esas No. 1/45, 3/33

Karar No. 5

20 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsi hakkında Başvekâletin 1 Nisan 1957 tarih ve 71 - 562/898 numaralı yazısıyla teklif olunan kanun lâyihası Divanı Muhasebatın mutabakat beyannamesiyle birlikte Divanı Muhasebat ve Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Tahsisat :

1955 malî yılı Bütçe Kanunu ile verilen ve sonradan ilâveten alınan tahsisat miktarı mutabakat beyannamesinde 30 910 728 lira olduğu halde hesabı katîde 987 543 lira 32 kuruş noksaniyle 29 923 184 lira 68 kuruştur.

Bu fark; 1954 yılında 6149 sayılı Kanuna müsteniden avans olarak ödenen ve 1955 yılında da bütçeye masraf kaydolunan 2 582 000 liranın hesabı katîye 1 000 000 lira noksaniyle 1 582 000 lira olarak ithal edilmesi sebebiyle husule gelen noksanlıkla, 1955 yılında işçilere verilen ilâve tediyelerin dairesince 901/15 ne işçi tahsisatı diye bir fasıl açılarak oraya münzam ve fevkalâde tahsisat kaydolunmasından husule gelen fazla ve noksanlık neticesinde farkın meydana geldiği anlaşılmıştır.

Mutabakat beyannamesinde yazılı 30 910 728 lira tahsisat olarak kabul edilmiştir:

2. Sarfiyat :

Mutabakat beyannamesinde sarfiyat miktarı 16 912 074 lira 45 kuruştan ibaret olup hesabı katîde 1 000 000 lira noksaniyle 15 912 074 lira 45 kuruştur.

Bu noksanlık; hususî (6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler mahsubatı) faslından yapılan masrafın hesabı katîye ithal edilmemesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Ayrıca yekûna müessir olmyarak fasıllar arasında 12 456 lira 68 kuruş mahsup hatasından mütevellit fazla ve noksanlık mevcudolmakla mutabakat beyannamesinde yazılı 16 912 074 lira 45 kuruş sarfiyat olarak kabul edilmiştir.

3. İmha edilen tahsisat :

Encümenimizce kabul edilen tahsisat ve sarfiyata göre 13 998 653 lira 55 kuruşluk tahsisat

bakıyesi kalmış olup bu miktar imha edilmiştir.

4. Varidat tahakkukatı :

Mutabakat beyannamesinde tahakkukat miktarı 18 071 460 lira 76 kuruştan ibaret olduğu halde hesabı katîde 344 391 lira 13 kuruş fazlasıyla 18 415 851 lira 89 kuruştur.

Bu fazlalık; 4 ncü (Geçen yıl nakit devri) faslında hiçbir meblâğ gösterilmemesi icabederken emanet mahiyetinde bulunan paraların nazarı itibara alınmak suretiyle nakit devri gösterilmesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Tahsilât :

Mutabakat beyannamesinde tahsilât miktarı 18 071 460 lira 76 kuruş olduğu halde hesabı katîde tahakkukat kısmında izah olunan sebebe binaen 344 391 lira 13 kuruş fazlasıyla 18 415 851 lira 89 kuruştur.

Mutabakat beyannamesinde yazılı 18 071 460 lira 76 kuruş varidat tahakkukat ve tahsilâtı olarak kabul edilmiştir.

5. Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılında yaptığı 18 071 460 lira 76 kuruş tahsilâta mukabil 16 912 074 lira 45 kuruşluk sarfiyat yaptığından aradaki farkı teşkil eden 1 159 386 lira 31 kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

Yukarda arz olunan sebeplere ve kabul edilen tahsisat, sarfiyat ve varidatın mutabakat beyannamesinde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılmamasına göre değişik olarak tanzim edilen kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Divanı Muhasebat Encümeni

Reisi

Bilecik

Ş. Hasırcı

Kâtip

Aydın

F. Batur

Bolu

R. Akşemsettinioğlu

Tokad

R. Önder

Mazbata M.

Yozgad

N. Kurban

Bolu

N. Tütüncüoğlu

Elâzığ

N. Öztürk

Hatay

R. Bahadır

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955
malî yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı sarfiyatı ilişik (A/1) (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere 15 912 074 lira 45 kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Umum Müdürlüğün 1955 malî yılı tahsilâtı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 415 851 lira 89 kuruştur.

MADDE 3. — Bütçe geliri ile gideri arasındaki 2 503 777 lira 44 kuruş gelir fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Tahsisattan 1955 yılında sarf edilmeyen ve bağlı (A/1) (A/2) işaretli cetvellerin ayrı bir sütununda gösterilen 14 011 110 lira 28 kuruş tahsisat bakıyesi yok edilmiştir.

MADDE 5. — Bu sarfiyata 753 ncü 6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler karşılığı fashından 1954 yılında avans olarak verilen ve bu yıl mahsubedilen 1 582 000 lira eklenmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini İcra ya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

25 . III . 1957

Başvekil
A. Menderes
Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin
Devlet Vekili
C. Yardımcı
Millî Müdafaa Vekili
_____
Hariciye Vekili
_____

Devlet Vekili
M. C. Bengü
Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
E. Kalafat
Adliye Vekili
H. A. Göktürk
Dahiliye Vekili
N. Gedik
Maliye Vekili
H. Polatkan

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955
bütçe yılı Hesabı Katî kanun lâyihası*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı sarfiyatı ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 16 912 074 lira 45 kuruştur.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 071 460 lira 76 kuruştur.

MADDE 3. — Tahsilâtle sarfiyat arasındaki 1 159 386 lira 31 kuruş fark tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Tahsisattan 1955 bütçe yılı içinde sarf olunmayan (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen 13 998 653 lira 55 kuruş imha edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

Maarif Vekili
A. Özel
İkt. ve Ticaret Vekili
A. Aker
Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman
Münakalât Vekili
_____
İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu

Nafia Vekili ve
Hariciye V. V.
E. Menderes
Sih. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez
Ziraat Vekili
E. Budakoğlu
Çalışma Vekili
M. Tarhan

1955 Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü

A/1 - CETVELİ

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira		Lira	K.	Lira	K.
201	Maaşlar	268 752		184 118	61	84 633	39
202	Ücretler	5 481 376		4 288 945	60	1 192 430	40
203	Geçici hizmetliler ücreti	178 125		1 979	69	176 145	31
204	Ecnebi uzmanlar ücreti	1				1	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	14 150		8 086	66	6 063	34
207	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 ncim addesi gereğince ödenecek para mükâfatı.	1 500				1 500	
209	5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	382 674		276 775	68	105 898	32
210	Temsil tahsisatı	1 800		1 650		150	
211	5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş tazminatı ve başka masraflar.	839 708		583 419	91	256 288	09
214	3424 sayılı Kanunun 5 nei maddesi gereğince uçak kazasında ölenlerin ailelerine verilecek tazminat	37 500				37 500	
221	Emekli, dul ve yetim maaşları	3 460		3 142	68	317	32
301	Merkez daireleri büro masrafları	39 000		20 070	12	18 929	88
302	Vilâyetler büro masrafları	509 850		426 011	93	83 838	07
303	Basılı kâğıt ve defterler	25 000		9 811	50	15 188	50
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	97 218		95 313	23	1 904	77
305	Kira bedeli	198 659		155 732	63	42 926	37
306	Giyecekler	200 000		199 504	18	495	82
307	Harcırahlar	1 891 618		125 170	34	1 766 447	66
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları	6 000		5 823	32	176	68
309	Taşıt masrafları	7 170 560		4 686 801	72	2 483 758	28
403	Temsil masrafları	10 000		8 653	60	1 346	40
407	Geriverilecek paralar ve bilet satış komisyonu	150 000		149 883	80	116	20
408	Artırma, eksiltme, ihale komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur masrafları	500		—		500	
412	Sihhi malzemeler	65 000		9 388	88	55 611	12
414	Taşıma masrafları	15 000		12 041		2 959	
417	Vergi ve resimler	20 000		14 936	26	5 063	74
418	Faiz, acyo ve para taşıma masrafları	10 000		2 840	66	7 159	34
419	Mahkeme masrafları	7 000		4 947	80	2 052	20
421	Posta ve eşya nakil tazminatları	1 000		—		1 000	—
426	Pasif korunma masrafları	1		—		1	
451	Yayın masrafları	110 000		40 941	70	69 058	30

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira		Lira	K.	Lira	K.
452	Kurs ve staj masrafları	40 000		20 266	96	19 733	04
453	Havacılık kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin harcırah ve masrafları	10 000		7 996	80	2 003	20
454	6085 sayılı Kanun gereğince ödenecek sigorta ücreti	50 000		—		50 000	—
501	Geçen yıl borçları	60 000		38 729	01	21 270	99
502	Eski yıllar borçları	76 352		10 424	85	65 927	15
505	Hükme bağlı borçlar	1		—		1	
A/1 Cetveli yekûnu		17 971 805		11 393 409	12	6 578 395	88

1955 yılı Havayolları Umum Müdürlüğü

A/2 - CETVELİ

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira		Lira	K.	Lira	K.
<i>Yatırımlar</i>							
701	Meydanlar, istasyon binaları, hangar ve atelyeler, pist tamirâtı ve küçük yapılar.	1 232 423		888 932	96	343 490	04
751	Meydanlar için satın alınacak makina, vasıta ve yedek parça	250 000		3 518	74	246 481	26
752	Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları	1 874 500		513 743	46	1 360 756	54
753	6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler karşılığı	7 000 000		1 530 470	17	5 469 529	83
A/2 cetveli yekûnu		10 356 923		2 936 665	33	7 420 257	67
<i>Hususi fasıllar</i>							
6452 sayılı Kanunla işçi tahsisatı		—		—		—	
6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler mahsubatı		2 582 000		2 582 000		—	
Hususi fasıl yekûnu		2 582 000		2 582 000		—	
<i>İCMÂL</i>							
A/1 cetveli yekûnu		17 971 805		11 393 409	12	6 578 395	88
A/2 cetveli yekûnu		10 356 923		2 936 665	33	7 420 257	67
Hususi fasıllar yekûnu		2 582 000		2 582 000		—	
UMUMİ YEKÜN		30 910 728		16 912 074	45	13 998 653	55

1955 yılı Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1		İşletme varidatı			
	1	Meydanlar bilet varidatı	11 000 000	8 918 557	90
	2	Meydanlar bagaj varidatı	400 000	233 812	69
2		Çeşitli varidat			
	1	Konma konaklama varidatı	250 000	523 114	50
	2	Posta nakliye varidatı	200 000	194 989	15
	3	Hususi uçak kira varidatı	1 000 000	84 893	40
	4	Gazete, eşya nakliye varidatı	563 438	237 943	40
	5	Seyahatten vazgeçen yolculardan alınan % 20 tazminat	50 000	86 509	14
	6	İdareye ait binaların kira varidatı	50 000	156 839	21
	7	Düşünülmeyen varidat	50 000	453 767	37
3		Hazineden yardım			
	1	Yatırım dışında kalan masraflar için	826 534	826 534	
	2	Yatırımlar için	10 374 500	6 354 500	
4		Geçen yıl nakit devri	3 564 256	—	
		Yekûn	28 328 728	18 071 460	76

Devre : XI
İçtima : 1

S. SAYISI : 13

Siird Mebusu Suat Bedük'ün teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/84)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. 6/2 - 1531

27 . VI . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Muhtacolmıyan şahıslara da sosyal yardım tertibinden para vermekten sanık İstanbul Belediyesi Daimî Komisyon Başkanı Sedat Erkoğlu ve arkadaşları hakkında Devlet Şûrası İkinci Dairesince verilen 18 . I . 1957 tarih ve 2492/141 sayılı Kararda adları geçen Konya Mebusu Mekki Keskin, Siird Mebusu Suat Bedük ve İstanbul Mebusu Seyfettin Gögen haklarında da takibat yapılabilmesi için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nei maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilme üzere Dahiliye Vekâletinden alınan 27 . V . 1957 tarih ve 81-175/211 sayılı tezkere ile Devlet Şûrası İkinci Dairesi Kararı suretleri ve eki dosyanın bağı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

T. C.

Dahiliye Vekâleti

Hukuk Müş. Ş. M.

Sayı : 81-175/211

Özeti : Sedat Erkoğlu ve arkadaşları hakkında.

Başvekâlet Yüksek Makamına

Muhtacolmıyan şahıslara da sosyal yardım tertibinden para vermekten sanık İstanbul Belediyesi Daimî Komisyon Başkanı Sedat Erkoğlu ve arkadaşları hakkında Devlet Şûrası İkinci Dairesince verilen 18 . I . 1957 tarih ve 2492/141 sayılı Kararın mezkûr makamca tasdikli bir nüshası ve bu işe ait soruşturma evrakı ilişik olarak sunulmuştur.

Kararda adları geçen Konya Mebusu Mekki Keskin, Siird Mebusu Suat Bedük ve İstanbul Mebusu Seyfettin Gögen haklarında Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nei maddesine göre muamele ifasına yüksek müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

27 . V . 1957

Dahiliye Vekili

İmzası

Namık Gedik

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Müdürlüğü

H. No : 6/2 - 2863

6 . XII . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

27 . VI . 1957 tarih ve 6/2 - 1531 sayılı tezkereye ektir.

Muhtacolmıyan şahıslara da sosyal yardım tertibinden para vermetken sanık İstanbul Belediyesi Daimî Komisyon Reisi Sedat Erkoğlu ve arkadaşları hakkında Devlet Şûrası İkinci Dairesince verilen 18 . I . 1957 tarihli kararda adları geçen Konya Mebusu Mekki Keskin, Siird Mebusu Suat Bedük ve İstanbul Mebusu Seyfettin Gögen haklarında Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesine göre bir karar verilmek üzere bu hususa mütaallik dosya, yukarıda tarih ve sayısı yazılı tezkere ile yüksek makamlarına sunulmuştu.

Bu defa Dahiliye Vekâletinden alınan sureti bağlı 18 . XI . 1957 tarih ve 81 - 175/378 sayılı tezkerede; adı geçenlerden son seçimlerde Siird'den tekrar mebus seçilen Suat Bedük'e ait kararın Yüksek Meclisten istihsalinden sonra, İstanbul eski Mebusu Seyfettin Gögen ve Konya eski Mebusu Mekki Keskin haklarında gereken muamele yapılmak üzere bu husustaki tahkikat evrakının iadesi istenilmektedir.

Gereğine yüksek müsaadelerini saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

T. C.

Dahiliye Vekâleti

Hukuk Müş.

Sayı : 81-175/378

Özü : Konya eski Mebusu Mekki Keskin, İstanbul eski Mebusu Seyfettin Gögen ve Siird Mebusu Suat Bedük hakkında.

Başvekâlet Yüksek Makamına

Ek : 27 . V . 1957 tarih ve 211 sayılı yazımıza.

Muhtacolmıyan şahıslara sosyal yardım tertibinden para vermektan sanık, İstanbul Belediyesi Daimî Komisyon Reisi Sedat Erkoğlu'nun suç ortaklarından Konya eski Mebusu Mekki Keskin, Siird Mebusu Suat Bedük ve İstanbul Mebusu Seyfettin Gögen haklarında Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesine göre karar ittihaz edilmek üzere bu husustaki tahkikat evrakı, yukarıda tarih ve numarası belirtilen yazımızla Yüksek Makamınıza tevdi olunmuştu.

Adı geçen mebuslardan, son yapılan seçimlerde, Siird'ten tekrar mebus seçilen Suat Bedük'e ait kararın Büyük Millet Meclisinden istihsalinden sonra, İstanbul eski Mebusu Seyfettin Gögen ve Konya eski Mebusu Mekki Keskin haklarında gerekli muamele yapılmak üzere, bu husustaki tahkikat evrakının iadesine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

18 . XI . 1957

İmza
Dahiliye Vekili V.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/84

Karar No. 5

26 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Muhtacolmayan şahıslara sosyal yardım tertibinden para vermekten şânik, İstanbul Belediyesi Daimî Komisyon Reisi Sedat Erkoğlu'nun suç ortaklarından Siird Mebusu Suat Bedük'ün teşriî masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6/2 - 2863 sayı ve 6 . XII . 1957 tarihli tezkeresiyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize havale edilmekle bu baptaiki dosyanın tetkiki ve neticeye göre mazbatasının yazılması için Dahilî Nizamnamenin 178 nci maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan İhzarî Encümene tevdi edilmiştir.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra adı geçen Siird Mebusu Suat Bedük'e isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde yazılı suçların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Dahilî Nizamnamenin 180 nci maddesi gereğince Devre sonuna bırakılmasına ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden
mürekkep Muhtelit Encümen

Reisi Y. M. M.

Bursa

M. Erkuyumcu

Bu M. M.

İsparta

S. Bülgiç

Kâtip Y.

Sakarya

T. Barış

Adana

H. Öner

Ankara

F. Börekçi

Antalya

A. Selekler

Aydın

C. Ülkü

Aydın

N. Geveci

Balıkesir

V. Asena

Bingöl

M. Nuri Okcuoğlu

Bursa

H. Bayrı

Çorum

M. Kemal Biberöğlu

Erzincan

Â. Sağıroğlu

Hatay

A. Aral

Gaziantep

A. Şahin

İstanbul

N. Halûk Pepeyi

İmzada bulunamadı.

İzmir

E. Kavur

Kayseri

K. Gündes

Kırşehir

H. Çopuroğlu

Konya

T. Kozbek

Konya

S. Koraltan

İmzada bulunamadı.

Manisa

Â. Akın

Maraş

H. Fehmi Evliya

Mardin

M. Kâmil Boran

Ordu

Z. Kumrulu

Rize

M. Önal

Samsun

A. Keleşoğlu

Urfa

A. Akan

Uşak

A. Rıza Akbıykoğlu

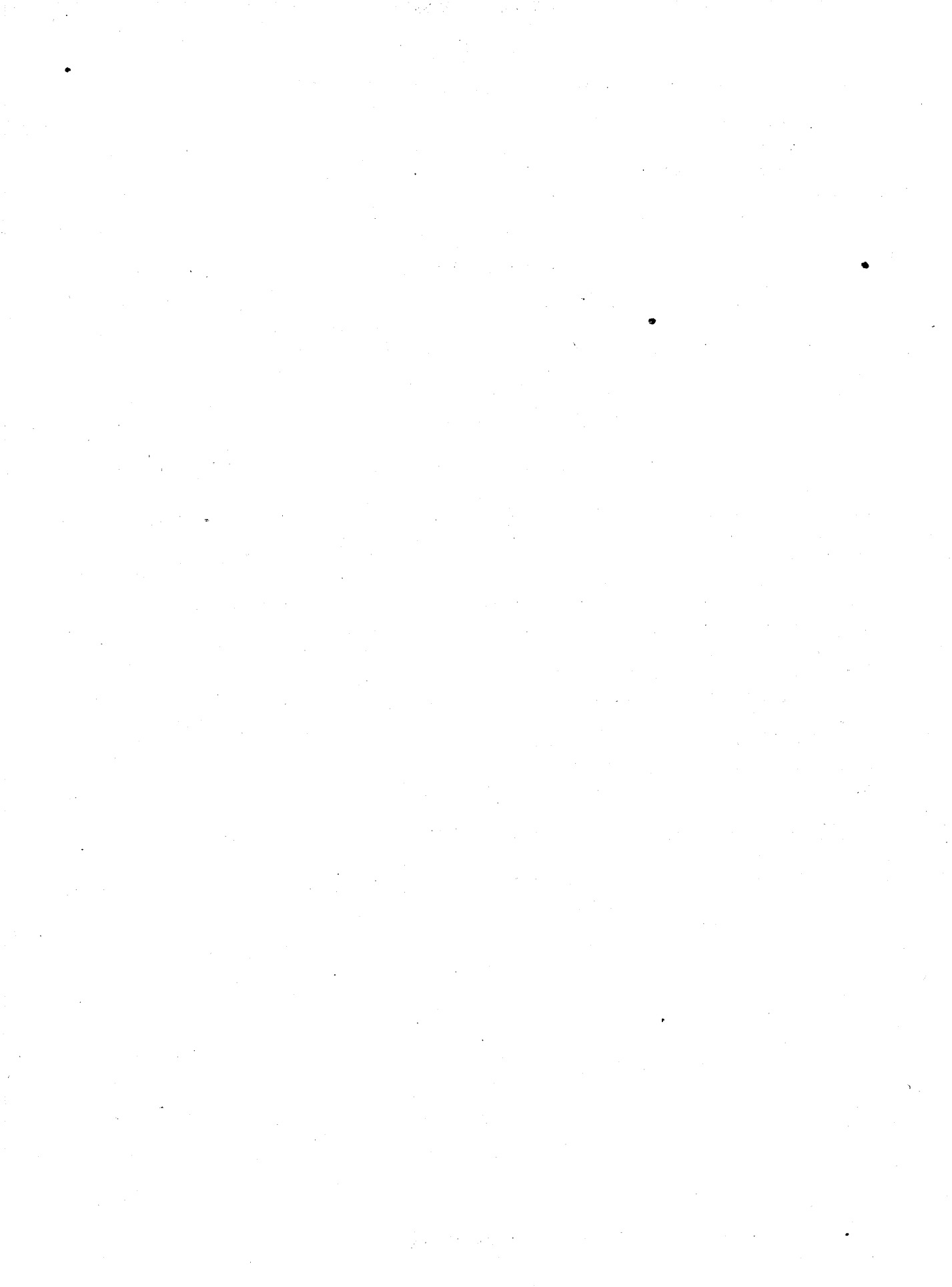
Uşak

A. Çalıköğlu

Yozgad

M. Ataman

İmzada bulunamadı.

Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/82)

T. C.

Başvekâlet

7 . XII . 1957

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. 6/2 - 2888

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul'da münteşir (Dünya) gazetesinden iktibas edilmek suretiyle Ulus gazetesinin 1 Kasım 1957 tarihli nüshasında (Lord Hav - Hav) başlığı altında neşrolunan yazı ile İstanbul - Beyoğlu, Müellif Caddesi, No : 6-8 de Habip Edip Törehan'ı tahkir etmekten maznun Ulus gazetesi mesullerinden yazı işlerini fiilen idare eden Mesul Müdür Ülkü Arman hakkında 6334 sayılı Kanun gereğince âmme dâvası açıldığı ve diğer mesul gazetenin sahibi Adana Mebusu Kasım Gülek hakkında da aynı kanun mucibince takibat icrası için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmüne tevfikan gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 5.XII.1957 tarih ve 36241 sayılı tezkere sureti ile eklerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Acele

Âmme dâvasının ikamesi kısa mehle tâbidir.

Adliye Vekâletinin (Ceza İşleri U. Md.) 5 . XII . 1957 tarih ve 36241 sayılı tezkeresi suretidir

Yüksek Başvekâlete

Ankara C. Müddeiumumiliğinden alınan 28 . XI . 1957 tarihli yazıda; İstanbul'da münteşir (Dünya) gazetesinden iktibas edilmek suretiyle Ulus gazetesinin 1 Kasım 1957 tarihli nüshasında (Lord Hav Hav) başlığı altında neşrolunan yazı ile İstanbul - Beyoğlu Müellif Caddesi No: 6/8 de Habip Edip Törehan'ı tahkir etmekten maznun Ulus gazetesi mesullerinden yazı işlerini fiilen idare eden Mesul Müdür Ülkü Arman hakkında 6334 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci bendi delâletiyle aynı maddenin son fıkrası hükmüne tevfikan Ankara Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinde âmme dâvasının açıldığı bildirilmiş ve diğer mesul gazetenin sahibi Adana Mebusu Kasım Gülek hakkında da kanunun zikrolunan maddesi mucibince takibat icrası için mumaileyhin teşriî masuniyetinin kaldırılması talebolunmuştur.

Bu hususa mütaallik olup adı geçen müddeiumumilikten gönderilen Habip Edip Törehan imzalı şikâyetname ile diğer evrak ve Ulus gazetesinin 1 Kasım 1957 tarihli nüshası birlikte takdim kılınmış ve mezkûr suçtan dolayı âmme dâvasının ikamesi, 5680 sayılı Basın Kanununun 35 nci maddesi mucibince kısa bir mehle tâbi bulunmuş olmakla, Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktazasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/82

Karar No. 4

26 . XII . 1957

Yüksek Reislige

İktibas olunmuş bir yazı ile neşren hakaret-ten dolayı suçlu sanılan Adana Mebusu Kasım Gülek'in teğrii masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6/2 - 2888 sayı ve 7 . XII . 1957 tarihli tezkeresiyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize havale edilmekle bu baptaiki dosyanın tetkiki ve neticeye göre mazbatasının yazılması için, Dahilî Nizamnamenin 178 nei maddesi gereğince kâr'a suretiyle ayrılan İhzarî Encümene tevdi edilmişti.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra adı geçen Adana Mebusu Kasım Gülek'e isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nei maddelerinde yazılı suçların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Dahilî Nizamnamenin 180 nei maddesi gereğince Devre sonuna bırakılmasına ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden
mürekkep Muhtelit Encümen

Reisi Y. M. M.

Bursa

M. Erkuymcu

Bu M. M.		Kâtip Y.
İsparta		Sakarya
S. Bilgiç		T. Barış
Adana	Ankara	Antalya
H. Öner	F. Börekçi	A. Selekler
Aydın	Aydın	Balıkesir
C. Ülkü	N. Geveci	V. Asena
Bingöl	Bursa	Çorum
M. Nuri Okcuoğlu	H. Bayrı	M. Kemal Biberioğlu
Erzincan	Hatay	Gaziantep
Â. Sağıroğlu	A. Aral	A. Şahin
İstanbul	İzmir	Kayseri
N. Haluk Pepeyi	E. Kayur	K. Gündes
İmzada bulunamadı.		
Kırşehir	Konya	Konya
H. Çopuroğlu	T. Kozbek	S. Koraltan
İmzada bulunamadı.		
Manisa	Maraş	Mardin
Â. Akın	H. Fehmi Evliya	M. Kâmil Boran
Ordu	Rize	Samsun
Z. Kumrulu	M. Önal	A. Keleşoğlu
Urfa	Uşak	Uşak
A. Akan	A. Rıza Akbıykoğlu	A. Çalikoğlu
	Yozgad	
	M. Ataman	
	İmzada bulunamadı.	

Devre : XI
İçtima : 1

S. SAYISI : 15

Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/3)

T. C.
Başvekâlet
Zat ve Yazı İşleri
Umum Müdürlüğü
H. No : 6/2 - 2021

29 . VIII . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Muhtelif şekil ve suretlerle 6761 sayılı Kanuna muhalefetten ve ayrıca yapmış olduğu vazifeden dolayı ve vazife esnasında memura hakaret ve müessir fiil ikamdan maznun Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş hakkında takibat icrası için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmüne tevfi-kan gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 13 . VIII . 1957 tarih ve 25734 sayılı tezkere sureti ile eki dosyanın bağı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

T. C.
Adliye Vekâleti
Ceza İş. U. Müdürlüğü
Sayı : 25734

13 . VIII . 1957

Özü : 6761 sayılı Kanuna muhalefet-ten ve saireden maznun Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş hakkında

Yüksek Başvekâlete

Burdur Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden alınan 18.V.1957 tarihli yazıda :

1. 12.V.1957 akşam üzeri istasyondan başlayarak kalabalık bir halk ve partili kütlesinin önüne düşüp Hürriyet Partisi binasına gelmek, orada yarım saat kadar kaldıktan sonra yine toplu halde 200 metre ilerideki Cumhuriyet meydanında kâin Köroğlu kahvehanesine gidip burada siyasi mahiyette konuşma yapmak, zabıtanın müdahalesi üzerine aynı grupla Emniyet lokantası önüne giderek gösteride bulunmak, gerek istasyonda ve gerek kahvehanede ve lokanta önünde Emniyet Müdürü ve memurları tarafından yapıla ihtara ve alınan tedbirlere riayet etmemek,

2. Emniyet lokantası önüne geldikleri zaman toplantı ve gösteri yürüyüşünü dağıtmak isteyen Emniyet Müdürü Yaşar Okcuoğlu'nu «sen artık çok oluyorsun, terbiyesizlik etme» diyerek göğsünden itmek ve 13.V.1957 günü Oluklaraltı kahvehanesinde Hürriyet Partisi mahiye kongresinde konuştuğu sırada «Bizim Emniyet Müdürü fikir fukarası söylemediğimiz sözleri bize mal etmemelidir, dikkatli olmalıdır, kalemlerini kantara vurup miskalle tartmalıdır, göğsünde hukuk rozeti gördüm, fakat hukuktan nasibini almamış olacak, ona diploma veren profesörün eli ve kaleni kırılın» demek;

Suretiyle Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki 6761 sayılı Kanuna muhalefetten ve ayrıca yapmış olduğu vazifeden dolayı ve vazife esnasında memura hakaret ve müessir fiil ikamdan maznun Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş hakkında takibat icrası için, mumaileyhin teşriî masuniyetinin kaldırılması talebedilmiştir.

Adı geçen müddeiumumiliğin 18.V.1957 gün ve 504 sayılı yazısının tasdikli sureti ile bu yazıya ilişik olarak gelen hazırlık tahkikatı evrakı ve diğer maznunlar Ali Sirke ve 23 arkadaşı hakkında 6761 sayılı Kanuna tevfi-kan Burdur Asliye Ceza Mahkemesinde âmme dâvasının açıldığına dair 13.V.1957 tarihli iddianame sureti birlikte takdim kılındı.

Cumhuriyet Müddeiumumiliğine, sıfatından dolayı Maarif Vekili Tevfik İleri'yi gıyabında tahkir etmiş olmasından dolayı da Fethi Çelikbaş hakkında takibat ierasına lüzum görülmüş ise de, mumaileyh Tevfik İleri bu hususta takibat ierasına muvafakat etmemiştir.

Binaenaleyh; Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın Maarif Vekilini tahkir etmek suçu haricolmak üzere, diğer suçlarından dolayı Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktezasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili

İmzası

Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/3

Karar No. 1

26 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Muhtelif şekil ve suretlerle 6761 sayılı Kanuna muhalefetten ve ayrıca vazifeden dolayı ve vazife esnasında memura hakaret ve müessir fiil ikamdan dolayı suçlu sanılan Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşrii masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6/2-2021 sayı ve 29 . VIII . 1957 tarihli tezkeresiyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize havale edilmekle bu bapdaki dosyanın tetkiki ve neticeye göre mazbatasının yazılması için Dahili Nizamnamenin 178 nci maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan İhzarî Encümene tevdi edilmişti.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra adı geçen Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'a isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde yazılı suçların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Dahili Nizamnamenin 180 nci maddesi gereğince Devre sonuna bırakılmasına ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden
mürekkep Muhtelit Encümen

Reisi Y. M. M.

Bursa

M. Erkuyumcu

Bu M. M.

İsparta

S. Bilgiç

Adana
H. Öner

Aydın
C. Ülkü

Bingöl
M. Nuri Okcuoğlu

Erzincan
Â. Sağiroğlu

İstanbul
N. Halûk Pepeyi
İmzada bulunamadı.

Kırşehir
H. Çopuroğlu

Manisa
Â. Akın

Ordu
Z. Kumrulu

Urfa
A. Akan

Ankara
F. Borekçi

Aydın
N. Geveci

Bursa
H. Bayrı

Hatay
A. Aral

İzmir
E. Kavur

Konya
T. Kozbek

İmzada bulunamadı.

Maraş
H. Fehmi Evliya

Rize
M. Önal

Uşak
A. Rıza Akbıykoğlu

Yozgad
M. Ataman

İmzada bulunamadı.

Kâtip Y.

Sakarya

T. Barış

Antalya
A. Selekler

Balıkesir
V. Asena

Çorum
M. Kemal Biberoglu

Gaziantep
A. Şahin

Kayseri
K. Gündes

Konya
S. Koraltan

Mardin
M. Kâmil Boran

Samsun
A. Keleşoğlu

Uşak
A. Çalikoğlu

Devre : XI

İçtima : 1

S. SAYISI : 16

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/6)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri U. Md.

H. No : 6/2 - 2184

18 . IX . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3 . VI . 1956 tarihinde Cumhuriyetçi Millet Partisinin İzmir Cumhuriyet Meydanında tertibylediği açık hava toplantısında konuştuğu sırada işlediği suçtan dolayı Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı hakkında Türk Ceza Kanununun 273 ncü maddesine tevfikan âmme dâvası açılabilmesi için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 3 . IX . 1957 tarih ve 27998 sayılı tezkere sureti ile eklerinin bağılı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

T. C.

Adliye Vekâleti

Ceza İş. U. Müdürlüğü

Sayn : 27998

3 . IX . 1957

Özü : Aleyhine suç isnadolunan Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı hakkındaki evrakın takdim kılınacağına dair.

Yüksek Başvekâlete

3 . VI . 1956 tarihinde Cumhuriyetçi Millet Partisinin İzmir Cumhuriyet Meydanında tertibylediği açık hava toplantısında konuştuğu sırada sarf ettiği bâzı sözlerle sıfat ve hizmetlerinden dolayı Sayın Başvekil Adnan Menderes ile o tarihte Nafia Vekili bulunan Muammer Çavuşoğlu'nu tahkir etmekten maznun Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı hakkında muvafakatname verildiği takdirde Türk Ceza Kanununun 273 ncü maddesi delâletiyle 482 ve 71 nci maddelerine tevfikan âmme dâvasının açılması için mumaileyhin teşrii masuniyetinin ref'i talebiyle İzmir Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden gönderilen hazırlık tahkikatı evrakı ile, Sayın Başvekilin 23 . VII . 1956 gün ve Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü hususi 5/27 - 2204 sayılı yazılı muvafakatı birlikte takdim kılınmıştır.

Cumhuriyet Müddeiumumisi, sabık Nafia Vekili Muammer Çavuşoğlu'na vâkı hakaretinden dolayı da maznun hakkında takibat icrasını istemiş ve keyfiyet 7 . VII . 1956 gün ve 20002 sayılı tezkeremizle Muammer Çavuşoğlu'na bildirilmiş isede, şimdiye kadar mumaileyh tarafından bir cevap verilmemiştir.

Binaenaleyh, aleyhine isnadolunan ve takibat icrasına muvafakat buyurulmuş olan Sayın Başvekil tahkir suçundan dolayı maznun Osman Bölükbaşı hakkında takibat yapılabilmesi, aynı zamanda teşrii masuniyetinin kaldırılmasına bağılı bulunduğundan, Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktazasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili

İmza

Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/6

Karar No. 2

26 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

3 . VI . 1956 tarihinde Cumhuriyetçi Millet Partisinin İzmir'de Cumhuriyet meydanında tertibettiği açık hava toplantısında Türk Ceza Kanununun 273 ncü maddesi delâletiyle 482 ve 71 nci maddelerine tevfikan suçlu sanılan Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın teşrii masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6/2-2184 sayı ve 18 . IX . 1957 tarihli tezkeresiyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize havvale edilmekle bu baptaiki dosyanın tetkiki ve neticeye göre mazbatasının yazılması için, Dahilî Nizamnamenin 178 nci maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan İhzarî Encümene tevdi edilmişti.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra adı geçen Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'ya isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde yazılı suçların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Dahilî Nizamnamenin 180 nci maddesi gereğince devre sonuna bırakılmasına ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden
mürekkep Muhtelit Encümen

Reisi Y. M. M.

Bursa

M. Erkuyumcu

Bu M. M.

İsparta

S. Bilgiç

Kâtip Y.

Sakarya

T. Barış

Adana

H. Öner

Ankara

F. Börekçi

Antalya

A. Selekler

Aydın

C. Ülkü

Aydın

N. Geveci

Balıkesir

V. Asena

Bingöl

M. Nuri Okcuoğlu

Bursa

H. Bayrı

Çorum

M. Kemal Biberçoğlu

Erzincan

Â. Sağroğlu

Hatay

A. Aral

Gaziantep

A. Şahin

İstanbul

N. Halûk Pepeyi

İzmir

E. Kavur

Kayseri

K. Gündes

İmzada bulunamadı.

Kırşehir

H. Çopuroğlu

Konya

T. Kozbek

Konya

S. Koraltan

İmzada bulunamadı.

Manisa

Â. Akın

Maraş

H. Fehmi Evliya

Mardin

M. Kâmil Boran

Ordu

Z. Kumralı

Rize

M. Önal

Samsun

A. Keleşoğlu

Urfa

A. Akan

Uşak

A. Rıza Akbuynoğlu

Uşak

A. Çalikoğlu

Yozgad

M. Ataman

İmzada bulunamadı.

Devre : XI
İçtima : 1

S. SAYISI : 17

Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/7)

T. C.

Başvekâlet

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. 6/2-1871

12 . VIII . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

C. H. Partisinin, Erciş İlce İdare Kurulunun 1956 yılı kongresi için, 13 . IX . 1956 günü Erciş'te yaptığı toplantıda konuştuğu sırada sarf ettiği bâzı sözlerle 6732 sayılı Kanuna muhalefetten maznun Malatya Mebusu Mehmet Kartal hakkında mezkûr kanuna tevfikân takibat icrası için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilerek üzere Adliye Vekâletinden alınan 18 . VII . 1957 tarih ve 21697 sayılı tezkere suretiyle ekleminin bağı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

T. C.

Adliye Vekâleti

Ceza İş. U. Müdürlüğü

Sayı : 21697

18 . VII . 1957

Özü : Aleyhine suç ihbar olunan Malatya Mebusu Mehmet Kartal hakkındaki evrakın takdim kılındığına dair.

Yüksek Başvekâlete

C. H. Partisinin, Erciş İlce İdare Kurulunun 1956 yılı Kongresi için, 13 . IX . 1956 günü Erciş'te yaptığı toplantıda konuştuğu sırada sarf ettiği bâzı sözlerle, neşir yoluyla veya radyo ile yahut toplantılarda işlenen bâzı cürümler hakkındaki 6732 sayılı Kanuna muhalefetten maznun Malatya Mebusu Mehmet Kartal hakkında mezkûr kanuna tevfikân takibat icrası için mumaileyhin teşriî masuniyetinin ref'i talebiyle mahallî Cumhuriyet müddeiumumiliğince tanzim edilip Van Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden gönderilen hazırlık tahkikatı evrakı birlikte takdim kılınmıştır.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde müktezasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim,

Adliye Vekili

Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/7

Karar No. 3

26 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Ereş C. H. P. 1956 yılı Kongresinde 6732 sayılı Kanuna muhalefetten dolayı suçlu sanılan Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın teşrii masu-niyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6/2-1871 sayı ve 12 . VIII . 1957 tarihli tezkere-siyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize hava-le edilmekle bu baptaki dosyanın tetkiki ve ne-ticeye göre mazbatasının yazılması için Dahili Nizamnamenin 178 nei maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan İhzarî Encümene tevdi edil-miştir.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat so-nunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldük-ten sonra adı geçen Malatya Mebusu Mehmet Kartal'a isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Ka-nununun 12 ve 27 nei maddelerinde yazılı suç-ların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve mu-hakemenin Dahili Nizamnamenin 180 nei mad-desi gereğince Devre sonuna bırakılmasına itti-fakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasviibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden
mürekkep Muhtelit Encümen

Reisi Y. M. M.

Bursa

M. Erkuyumcu

Bu M. M.

İsparta

S. Bilgiç

Kâtip Y.

Sakarya

T. Barış

Adana

H. Öner

Ankara

F. Börekçi

Antalya

A. Selekler

Aydın

C. Ülkü

Aydın

N. Geveci

Balıkesir

V. Asena

Bingöl

M. Nuri Okcuoğlu

Bursa

H. Bayrı

Çorum

M. Kemal Biberioğlu

Erzincan

Â. Sağıroğlu

Hatay

A. Aral

Gaziantep

A. Şahin

İstanbul

N. Halûk Pepeyi
İmzada bulunamadı.

İzmir

E. Kavur

Kayseri

K. Gündez

Kırşehir

H. Çopuroğlu

Konya

T. Kozbek

Konya

S. Koraltan

İmzada bulunamadı.

Manisa

Â. Akın

Maraş

H. Fehmi Evliya

Mardin

M. Kâmil Boran

Ordu

Z. Kumrulu

Rize

M. Önal

Samsun

A. Keleşoğlu

Urfa

A. Akan

Uşak

A. Rıza Akbıykoğlu

Uşak

A. Çalikoğlu

Yozgad

M. Ataman

İmzada bulunamadı.